

PREM RAVAT NA OKSFORD UNIVERZITETU

Dobro večere, dame i gospodo. Ja sam profesor Ron Dživis i zadovoljstvo mi je da vam poželim dobrodošlicu na večerašnjem programu s Prem Ravatom, pod nazivom "Mir je moguć". Želeo bih da odmah pozovem moju koleginicu Pegi Morgan da nam se obrati s nekoliko reči. Na polju mojih istraživanja nije potrebno posebno predstavljati Pegi. Svi je dobro poznajemo. Pegi je trenutno lektor na Mansfield koledžu u Oksfordu. Ona je počasna predsednica Britanskog udruženja za proučavanje religija, kao i predsednica Radne grupe Šap. Direktorica je Istraživačkog centra za religiozna iskustva Alister Hardi, na Univerzitetu u Velsu, u Lampeteru. Ona je i dalje pokroviteljka Međunarodnog međuverškog centra, upravnica i naučna saradnica u Oksford centru za studije hinduizma.

Zahvaljujem profesoru Dživsu na dobrodošlici i najavi, i pozdravljam sve vas koji ste večeras došli ovde. Fondacija Prem Ravat je počastvovala naš grad time što nam je večeras dovela uvaženog učitelja koji je obišao ceo svet. Smatram da njihov izbor mesta održavanja programa u jednom od naših najlepših zdanja, ima veze s tim što ovde i stari i mladi uče i traže istinu i razumevanje. I profesori i njihovi studenti. Naglasak Univerziteta na razvoj sposobnosti da se ispituje, naročito kod mladih ljudi, da dođu do nezavisnih i proverenih zaključaka o važnim pitanjima, nije samo na intelektualnom znanju. Ne samo na vežbi uma. Nego u najboljem slučaju, na onome što možemo nazvati traganjem za mudrošću. Na vežbi srca. Bar je to ono što neki od nas pokušavaju da urade. A ovo nas dovodi u vezu sa onom vrstom istraživanja unutrašnjeg razumevanja i ličnog iskustva o kojima ćemo, nadam se, večeras čuti. Najvažnije veze neke organizacije kao što je ova, jesu one lične, kao i poštovanje koje imamo jedni prema drugima. Za moje prisustvo ovde u velikoj meri dugujem zahvalnost ličnom kontaktu s profesorom Ronom Dživsom, kolegi, profesoru i prijatelju, koji je pisao obrazovne članke o učenju Prem Ravata, a imao je i blisku ličnu saradnju s njim kao sa učiteljem koju univerzitetski predavači nazivaju učestvovanjem i praćenjem. Sada ću vas vratiti profesoru Dživsu radi daljih najava za večerašnji program. Hvala.

Hvala, Pegi. Pegi je bila u pravu kada je ukazala na moju blisku ličnu i akademsku saradnju. U mom profesionalnom životu postoji nepodeljena radost između teorijskog traganja za znanjem i ličnog putovanja ka ispunjenju. Ove granice su uvek bile prohodne, i to zahvaljujući Prem Ravatu koji me je podsticao tokom skoro čitavog zrelog doba mog života, posebno moju urođenu sposobnost da ispitujem. Za mene postoji neka vrsta podudarnosti u tome što mogu da predstavim Prem Ravata i toplo ga dočekam u Oksfordu. U ovom gradu živim skoro godinu. Ovde sam prvi put sreo dva studenta zainteresovana za sufizam, koji su me podstakli da posmatram stvari neograničen datim vaspitanjem i nastavim dalje na putu ka ispunjenju. I što je još važnije upravo se u Oksfordu začela moja želja da putujem na istok, u Indiju. Godine 1968. krenuo sam iz ovog grada kopnenim putem koji je u to vreme još uvek bio moguć. Upravo u Indiji, u leto 1969. godine prvi put sam sreo Prem Ravata, ili Maharadžija, kako ga s velikom naklonošću zovu u Indiji, kao i mnogi drugi širom sveta. U to vreme Prem Ravat je imao samo 8 godina. Vodeći običan život učenika Škole sv. Josifa u Deradunu, bavio se i nečim što je bilo neobično za nekog ko je tako mlad. Prihvatio je izazov da nastavi učenje svog oca, Šri Hans Dži Maharadžija, preminulog 1966. godine, kada je njegov najmlađi sin Prem Ravat imao samo 8 godina. Svaki školski raspust, dok su njegovi drugovi bili zaokupljeni uobičajenim raznodama detinjstva, Prem Ravat je putovao severnom Indijom obraćajući se publici. Na jednom takvom okupljanju u Gaziabadu, kod Delhija, čuo sam ga prvi put. Bilo je oko 10000 ljudi. Neki su sigurno bili privučeni novinom da govori jedan jedanaestogodišnjak. Ja nisam razumeo šta je govorio; tada gotovo da i nisam znao hindi. Ali sam mogao sa sigurnošću da procenim da, ma šta da je govorio, činio je to sa strašću i autoritetom. I potpuno iz srca, a ne kao ja, čitajući pripremljen govor. To je na mene ostavilo utisak i odlučio sam da saznam nešto više. Tokom tog leta imao sam više prilika da ga čujem i prihvatim njegovo gostoprimstvo u njegovoj porodičnoj kući u Deradunu. Tada sam veoma malo znao o njegovoj poruci i zašto je ta strast pobuđivala nekog ko je tako mlad

da govori. Počeo sam da osećam nadahnuće njegovim oduševljenjem za mir i unutrašnje ispunjenje i upravo u Deradunu 1969. godine prvi put sam razgovarao s njim o tome da dođe na Zapad. Ostalo je istorija. Došao je u London 17. juna 1971. godine, kada je imao 13 godina, govorio na više mesta, uključujući prvi Glastonberski festival, a putovao je u Francusku, Nemačku i Sjedinjene Države. Tako je počelo jedno putovanje na kome će do danas nebrojeno puta obići svet, govoreći stotinama i stotinama hiljada ljudi.

Godinama sam ga pažljivo pratio. Bilo je promena. Naravno da ih je bilo. Četvoro dece koju Prem Ravat ima sada su znatno starija od njega u vreme našeg prvog susreta. Ali jedna stvar ostaje ista. I još uvek ostavlja utisak na mene: iskrena želja da se obraća ljudima se nije smanjila. Godinama sam se divio njegovoj strasti prema životu, a sadržaj njegove poruke ulivao mi je snagu za moj lični razvoj kao ljudskog bića, koji je bio značajan. Ponekad kao izvor potrebne snage, ponekad kao stabilnost kada bi se sve drugo promenilo. Moram priznati da mi je pomogla čak i u mojoj karijeri da razvijem pogled na svet na koji se oslanja moje razmišljanje i pisanje. Za mene je ovo poseban trenutak u kome ga toplo dočekujem u ovom gradu gde sam, pre mnogo godina, započeo putovanje koje je imalo tako značajan uticaj na osobu koja sam ja sada. Želeo bih da mu zahvalim što je posvetio svoje vreme i energiju da nam se večeras obrati. Molim vas da zajedno pozdravimo Prema Ravata.

Hvala. Pa, ja nemam napisani govor. Ono o čemu treba da govorim, zaista je veoma jednostavno. Jer se odnosi na ljudska bića na licu ove zemlje. Na svaku osobu. Pojedincu. Jedan život koji diše, koji razmišlja, koji želi da razume, koji želi da uči. Da li je moja poruka povezana s nekom religijom? Pa, ne. Nije. I baš dok sam slušao uvod, setio sam se kada sam pre mnogo vremena bio u Zambiji, jedan dečak me je upitao: "Koja je tvoja religija?" Celog života mi ljudi postavljaju pitanja. Pre nego što su to radili nastavnici, moji roditelji su to činili. Posle nastavnika, pitanja su mi postavljali svi oni koji su zainteresovani da saznaju nešto više o onome o čemu govorim. Bilo je pitanja, pa ipak me je zbunilo to dečakovo pitanje: "Koja je tvoja religija?" Jer nikada nisam pomislio na to. Koja je moja religija? Rekao sam: "Pa, nemam neku posebnu religiju, jer verujem u univerzalnost te sile koja postoji u srcu svake osobe. I ne postoji jedan način da se dođe do te sile, tog iskustva, te radosti."

Ponekad, idući za svim tim stvarima koje sledimo... koje mi sledimo u ovom svetu, sve razloge, sve ciljeve koji postoje na ovom svetu, zaboravljamo na sebe. Ko sam ja? Ja? Ko si ti? Ti si jedinstven. Ne postoji niko kao što si ti na licu ove zemlje. Sviđa mi se ovaj deo. Jer ga ne mogu dovoljno naglasiti: jedinstvenost svakog ljudskog bića na licu ove zemlje. Zaista, poput pahuljice snega koja se ne ponavlja, tako smo i mi neponovljivi. I ovo je naše vreme. Mi to posmatramo u odnosu na decenije, u odnosu na sate. Tako merimo vreme, tako mi računamo vreme, i mislim... Pošto su časovnici uglavnom okrugli, a kazaljke idu u krug, i mi mislimo da idemo u krug i da će se naše vreme vratiti. Nije baš sasvim tako. Ovo je prilika koja nam je data. Kako nam je data? Ne znam. Ako sam žedan i naiđem na bunar u pustinji, da li ću se zaista opirati i reći: "Pa, ko je iskopao ovaj bunar?" Ili ću reći: "Vode. Treba mi ta voda." Možda zaista postoji razlog da saznamo ko je iskopao taj bunar. Ali ne na račun gašenja naše žeđi... Možda postoji razlog da saznamo kako je iskopan taj bunar. Ali ne na račun gašenja žeđi koja je urođena svakom ljudskom biću.

Uči - a učenje je proces koji se dešava svakoj pojedinoj osobi. To znam. Ljudi uče. To je naša priroda. Ako dete rođeno u Indiji odvedeš u Francusku, znaš šta će se desiti? Naučiće da govori francuski bez mnogo problema. U stvari, kada sam išao u školu, u drugom odeljenju je bio jedan dečak iz Engleske i on je tečno govorio engleski. Bio sam zapanjen. Bio mi je idol. Hoću da kažem... tu je taj dečak približno istih godina kao ja, a ja ne govorim baš najbolje engleski, dok je njegov engleski savršen. Naravno da to nikad nisam merio na drugi način - koliko je dobar njegov hindi, jer mislim da ga uopšte nije znao. Mi ćemo učiti. Čak i ona osoba koja ništa nema - i ona će učiti. Možda ako ne bude imala drugog načina da zaradi za život, možda će raditi stvari koje su društveno neprihvatljive. Učenje će se dešavati. Ali šta je najvažnije naučiti od svega drugoga što učimo? Imajte na umu da ne pravim tako strogo razdvajanje govoreći da treba da odaberemo jedno ili drugo. Jer to nikada nije tačno. Treba da znamo ono što treba da znamo.

Pitali su me da li sam bio ranije u Oksfordu, i setio sam se, nisam bio na Univerzitetu, ali sam odlazio na aerodrom. Bio sam još mali. Išao sam na aerodrom da učim letenje. To mi je bila strast. To nije značilo da se odričem letenja, da se svega odričem da bih se bavio samo jednom stvari - ne. To je pogrešna predstava koju ljudi imaju: da bi doživeli sreću, da bi doživeli mir, treba da se odrekne svega ostalog. Odakle potiče ovaj mit? Ne znam. I ne želim da otvorim Pandorinu kutiju. I ne želim da znam koliko daleko će ljudi otići, kada mir leži unutar svakog ljudskog bića. Milioni su ušli na ova vrata da bi nešto naučili, razumeli, da bi u svom životu napredovali i bili uspešni. Ali postoji i jedna druga vrsta uspeha o kojoj se veoma, veoma davno govorilo. A to je: upoznaj samog sebe. Ideja mira nije nova. I sigurno da ovo nije... Mislim, neko je prokomentarisao... Nedavno sam bio u Italiji i nečiji komentar je bio: "Ti koristiš postojeće stanje u svetu kad govoriš o miru." Pogrešno. Ja govorim o miru još od detinjstva, jer znam da postoji druga strana mira. Postoji jedna idilična slika mira koju ljudi zamišljaju, u kojoj se niko ni sa kim više ne svađa. Svi - jedino što kažu je: "Zdravo," "Hvala," "Sve je divno," "Dobro jutro," i to je to. Sva deca se sve vreme pristojno ponašaju. A kad odeš kod svog suseda da ti ustupi kuću, on jednostavno kaže: "Budi bez brige, uopšte nema problema, ja ću se iseliti. I znaš, kad poželiš da odeš samo mi javi." Da se žena slaže u potpunosti sa onim što njen muž radi i kaže. A muž radi i govori samo ono što njegova žena želi da čuje. Nema ratova. Sve zemlje žive zajedno u sreći. Nikada niko ne kaže: "Pa, znaš, ja mislim da ono jezero nama pripada. Ona reka je u stvari na našoj strani," "Ne, onaj mali komad zemlje je na našoj strani." Znaš šta? Poznavajući ljudsku prirodu, ne znam koliko bi ova zamisao bila uspešna. Postoji lice mira koje se ne oslanja na ograničavanje. Postoji lice mira koja nema nikakve veze sa poslušnošću. Postoji lice mira koje nema nikakve veze s tvojim željama, već sa licem mira koje boravi u srcu svakog ljudskog bića na licu ove zemlje. Ovo je mogućnost, stvarnost, čiju su viziju izvesni ljudi uvek imali: "Upoznaj samog sebe." Ne: "Upoznaj svoju ogradu. I obilazi je svaki dan da je slučajno tvoj sused ne pomeri." Već: "Upoznaj samog sebe." Da izvor te radosti, izvor tog mira koji tražiš postoji u tebi. Ti imaš oruđe koje ti treba da bi ispunio želje svoga srca bez obzira na spoljašnje okolnosti. Neki ljudi misle da ako reše spoljašnje okolnosti tako da se one nikada ne promene, onda će im biti dobro. Sve će biti u redu. To liči pomalo na ovo: osoba kaže: "Ne želim da padnem, ali mogao bih pasti. Zato ću tapacirati tepih. Obložiću kuću i tapaciraću tepih tako da zaista bude mekan." I tako oni nabave metar visok gumenu pod na naduvavanje. I postave ga svuda. I sjajan je, ali ne možeš hodati po njemu. I svaki put, da bi prešao preko njega, otvaraš vrata, treba da se popneš za jedan korak da bi bio na njemu, onda pokušaš da ustaneš ali suviše je nestabilno za ustajanje, tako da moraš svuda da puziš, onda dođeš do stepenica... I sve je gore jer je sada i svaki stepenik metar visok, i prepliću se.

U nastojanju da se svet učini otpornim na rat - nikada pre nisam o ovome govorio. "Otporan na rat." Da li smo ga učinili otpornim na rat? Ako formula ne funkcioniše, ako formula ne funkcioniše ne možeš reći:

"Pa, znaš, to je... to je greška prirode. Formula je savršena." Ne. Promenio si formulu. Ne možeš promeniti prirodu, promenio si formulu. Formula je bila pogrešna. Niko ne može reći: "Ne, formula je savršena." U želji da učinimo ovaj naš svet - ne svet nekog drugog, otpornim na rat? Da li smo ga učinili otpornim na rat? U želji da učinimo ovaj svet 'boljim' mestom, da li smo ga učinili boljim mestom? Daću vam jedan primer. Često ga spominjem u Indiji.

Tehnologija je veoma napredovala u Indiji. Indijci vole tehnologiju. Vole je. Svuda nose mobilne telefone. Svi imaju mobilne telefone. Lakše je izbrojati one koji nemaju mobilni nego one koji ga imaju. Imaju mobilne... I jedan od problema kada govorite publici koja može brojati stotine hiljada ljudi, jesu mobilni telefoni, jer tokom čitavog govora samo zvone. Možete li to da zamislite? Razgovarali smo o tome kako to da rešimo. Došao sam na ideju da nacrtamo karikaturu koja prikazuje da mobilni zaista svima smetaju, i da treba da budu isključeni. Nacrtali smo taj crtež i postavili ga. Svi su se smejali kad su ga videli, ali ponovo su se čuli mobilni telefoni. I to me je zbunjivalo, zbunjivalo i zbunjivalo... Znam da oni imaju iskrenu želju da sede i slušaju. Došli su... prošli su kroz mnoge teškoće da bi stigli dođe, sigurno i oni žele da im mobilni bude isključen. Onda sam odjednom shvatio. Oni nikada ne

isključuju svoj mobilni. I nikada se ne potruže da pročitaju uputstvo kako da ga isključe. A to se kasnije potvrdilo na jednom sastanku gde je jedna osoba... ..začuo se njegov mobilni telefon, i bilo mu je jako neprijatno da je samo izvadio bateriju. Tako ga je isključio. Kada se formula ne odnosi na koren problema, nećeš doći do rešenja. Možda ćeš rešiti nešto drugo, ali taj problem uopšte nećeš rešiti. U nastojanju da se oslobodiš termita, možda ćeš izmisliti novi sapun, ali ako misliš da će ti on pomoći da se oslobodiš termita - neće. Pronalasci, koncepti, ideje, teorije - svi oni imaju svoje mesto divni su i potrebni.

Međutim, isto to važi i za stvarnost. I stvarnost ima svoje mesto u našem životu. I ona nam šalje veoma jednostavnu poruku: "Da li si ti u miru?" Stvarnost nas pita na veoma jednostavan način: "Da li si ispunjen?" Ne u mislima, ne u mislima, već kroz osećaj. Ovo je delikatna razlika. Ako slučajno u svom dnevnom podsetniku obeležim da sam ručao... Možda je trebalo da zapišem: "Treba da ručaš," a slučajno sam obeležio da sam ručao, i gledam, gladan sam, osećam glad, gledam u svoj podsetnik gde piše da sam ručao. Šta bi trebalo da uradim? U dilemi sam jer mi u podsetniku jasno piše da sam ručao, dok mi moj stomak govori drugačije. Šta da radim? To nije komplikovano pitanje. Tačno znam šta treba da uradim: Nešto da pojedem, sa ili bez podsetnika. Isto je tako i sa mirom. Ne možemo stvarati formulu koja kaže: "Zadovoljan sam jer sam uradio ovo, i ono, i ovo i zato, sve je u redu." Mora postojati nešto stvarno. Siguran sam da ti se nekad desilo da ti pukne guma dok voziš. Onda otvoriš prtljažnik i vidiš da nema rezervne gume. I kažeš u sebi: "Ali mislio sam..." Snaga misli je neverovatna, ali ona ti neće pomoći oko rezervne gume. Samo zato što si mislio da je tu to ne znači da je i u stvarnosti tu. O tome govorim.

Ima mnogo ljudi, a ja nikada ne bih ni pomislio da treba manje da ih cenim zbog onoga što misle ili imaju da kažu. Religija ima jasno i određeno mesto u ovom svetu. I nikada ne bih rekao da treba da ostaviš svoju religiju, nikada. Jer nije reč o tome. Moja poruka nije povezana s religijom. Moja poruka govori o tome da dođeš u dodir sa svojim srcem. Sa srcem koje imaš i da razumeš vrednost svog postojanja. Da slušaš te osnovne potrebe koje imaš, da se okreneš tim potrebama koje imaš. Da ih ne prikrivaš, već da se okreneš tim potrebama koje imaš - kao ljudsko biće, a svi se slažemo da su te potrebe iste za svako ljudsko biće na ovoj zemlji. Neko ko govori deset jezika uvek ostavlja utisak na mene. Jednog dana sam shvatio da ne govore nešto drugo. Govore istu stvar na deset različitih jezika. To ne znači da kažu nešto drugo. Da, različiti smo, imamo jezike. Da, sve to govorimo - ali govorimo iste stvari: "Žedan sam, gladan sam, hteo bih da sednem, želim da idem tamo, želim da letim tamo, dobrodošao, dobro jutro, laku noć, odlazi, dođi, ne želim više da te vidim..." Iste stvari. "Previše si mi naplatio." Ista stvar. Bez obzira na to da li je na jednom jeziku ili nekom drugom. Ponekad je lako videti u čemu se razlikujemo, a ponekad je veoma teško shvatiti našu jednakost.

A isti smo po tome što živimo na ovoj zemlji. Što imamo te jednostavne, osnovne potrebe koje traže da budu zadovoljene. Osnovna potreba ljudskog bića je da bude srećno. U stvari, ako je osoba srećna možete je staviti bilo gde. I neće joj smetati - ako na tom mestu može biti srećna. Možeš odvesti nekog na mesto gde možda formula, koncept ili ideja kažu da bi trebalo da bude srećna, ali to ne znači da je srećna. Jedva čeka da ode odatle. Jedva čeka da ode odatle. I na isti način... Jer ako se ne okrenemo toj urođenoj, suštinskoj stvari - ne neko drugi, imajte to na umu. Ne neko drugi, već toj osnovnoj potrebi treba da se okrene svako za sebe. "Šta sam ja uradio? Šta sam ja danas uradio da bi mi dan bio ispunjen?" Uostalom, ono što mi je dato nije mala stvar. Data mi je moć da osećam. I znamo da ljudska patnja može biti velika. Ljudski bol može biti snažan. Ali znamo i da ljudska radost može biti ogromna. Šta sam danas uradio da bih osigurao napredovanje ka radosti? Da obezbedim tu sreću za sebe? Šta sam uradio danas? Da li sam počeo da slušam svoje osnovne potrebe? Potrebe koje mi kažu: "Budi ispunjen."

U čemu je suština onih reči koje kažu: "Upoznaj samog sebe." Zaista, poznajemo svoje komšije bolje nego što poznajemo sebe. Kada komšija uradi nešto, to je kao: "Znam to - može se predvideti." Kada mi nešto uradimo, onda je to: "Uh! Šta se desilo? Kako sam to uradio? Ne mogu da verujem da sam to uradio." A sve znaš šta komšija radi od devet ujutro do pet poslepodne. "Da - da. To je moj komšija, da. Znam, to je on! Tušira se, sada je pao niz

stepenice, sada kuva kafu. Sada radi ovo - sada... Upravo je pao s krova! Ha-ha." Šekspir je to rekao, ništa ti nije draže nego kad vidiš komšiju koji pada s krova. A šta je s tobom? "O, ne znam šta se desilo danas. Ne znam šta sam danas radio. Šta je to bilo?" To je kao... starim i moje pamćenje je dovedeno u pitanje. U najboljem slučaju, nije pouzdano. Ponekad samo pogledaš oko sebe i zapitaš se: "Hm. Da li sam već bio ovde? Šta sam radio? Šta sam danas radio?" A ako sam od svih stvari koje mogu da uradim, i od svih stvari koje sam uopšte mogao da uradim, uradio tu jednu stvar - priznao svoju žeđ, onda sam uradio nešto da bi osetio ovu radost u svom životu. Odlično. Odlično.

Nedavno sam govorio u Londonu, i dao sam jedan primer o vežbanju. Bila je to jedna kineska priča koju sam slučajno pročitao kad sam bio u Kini. Jednom je strelac došao u grad i prikazao svoju veštinu. Bilo je divno. Bio je neverovatno dobar strelac. Strela za strelom, pogađala je tačno u metu. A jedan čovek koji je stajao pozadi u publici, umesto da ga bodri, stalno je ponavljao: "Ah, to je samo stvar vežbe. Samo stvar vežbe..." Strelac je bio ponosan na svoju veštinu i nije mu se dopao ovakav komentar. Očekivao je pohvalu i nije mu se dopala primedba: "To je samo stvar vežbe..." Prilično uzrujan otišao je do tog čoveka i upitao ga: "Šta time hoćeš da kažeš? To je samo stvar vežbe?" "Da li ti možeš da uradiš isto što i ja?" Rekao je: "Pa, ne. Ali da ti pokažem nešto." Pošto je taj čovek prodavao ulje, uzeo je bocu sa veoma uzanim otvorom i dugačkim grlicem. Zatim je uzeo veliku posudu sa uljem i sipao ga kroz taj mali otvor u bocu, i ni kapi nije prosuo. Pogledao je strelca i upitao: "Možeš li ti to da uradiš?" Strelac je shvatio da to ne može da uradi jer to nije vežbao. Zatim čovek reče: "Znaš, ne umem da gađam strelama kao ti, ali ti ne umeš da sipaš ulje kao ja. To je stvar vežbe."

Dakle, u čemu je smisao ove priče? Sledeće pitanje je: šta ti vežbaš? Jer, po pravilu, ma šta da vežbaš, bićeš dobar u tome. I ovo nije pitanje dobrog ili lošeg. Ako praktikuješ laž i prevaru, bićeš dobar u laži i prevari. Ako praktikuješ da se žališ postać ćeš veoma dobar u tome. Hoću da kažem, moći ćeš da se žališ na sve. Nećeš ni trepnuti niti uopšte razmišljati o tome. Jednostavno će teći. Kad svi tvoji prijatelji budu stajali i posmatrali veliki mesec posle žetve, divnu noć, i kad svi budu do suza ganuti lepotom večeri i puni poštovanja, ti ćeš nešto prigovarati, bez razmišljanja žalićeš se u vezi nečega. "Ali tako je mračno!" Dakle, čime se ti baviš u svom životu? Jer ako se baviš mirom u svom životu, bićeš dobar u tome. Bićeš veoma dobar u tome. Ako ti radost postane praksa u životu, bićeš veoma dobar u njoj. Ako praktikuješ sreću u svom životu, bićeš veoma, veoma dobar u tome. Ako praktikuješ upoznavanje sebe, onda ćeš postati veoma, veoma dobar u tome. I saznaćeš ko si ti.

Zašto je važno da znaš ko si? Od kakvog bi značaja uopšte moglo biti da saznaš ko si? Većina ljudi ima neku predstavu o svemu onome što ne zna, slabi su u tome, nisu uspešni u tome. I kada treba to izvesti, kažemo: "U redu, držaću se dalje od toga." Ali pogledajmo ovo na drugi način. Kad počneš upoznavati sebe, počinješ da shvataš kakav si dar. Kad počneš upoznavati sebe, počinješ da shvataš vrednost svakog daha koji ti je dat. Počinješ da shvataš tu pozornicu, taj podijum na kome se zaista pleše ples života. Ples koji je skladan. Ples koji je lep. Veličanstven ples. Ples samo o tebi. Ne o godinama koje su prošle, ni o propuštenim godinama. To je kao da ponovo pišeš dnevnik. Gde se kaže: "Ja..." Ovo je tipično pitanje: "Koliko imaš godina?" "Koliko imaš godina?" "Koliko imaš godina?" Nekada su svi bili stariji od mene. Svi. Hoću da kažem, bilo je bezbedno. Bio sam najmlađi u porodici i još uvek sam najmlađi u porodici, i svi su bili stariji od mene. Više nije tako. Ljudi me pitaju: "Koliko imaš godina?" I ja pitam: "Koliko imaš godina?", jer je to... Tako rasuđujemo. Čak i naše male proslave rođendana... Danas ljudi ne vole da pričaju o svojoj smrtnosti. Pa ipak, rođendan upravo to pokazuje - koliko godina si živeo, svećice su tu za svaku od tih godina, i ti ih gasiš. U stvari, tako je započela tradicija. To je razumevanje godina koje su prošle. Prolaženje. Do sada smo procenjivali svoja putovanja po tome koliko smo prešli, procenjivali smo svoje putovanje kao... Sećate se kad ste bili mali i stalno pitali tatu i mamu: "Da li smo stigli?" "Koliko još ima?" "Da li smo stigli?" "Kada ćemo stići, koliko još ima?" "Kako to da još nismo stigli?" Svi ste čuli ova pitanja. Možda od svoje dece, možda od neke druge dece, možda dok ste gledali neki film. Da li vam zvuči poznato? Preokupirani pitanjima: "Da li smo stigli?" "Koliko još ima da se ide?" "Koliko još imam?"

Jednom sam razgovarao s tim doktorom i rekao sam mu: "Vaše reči su zaista moćne. Kad vi kažete nekom... Svi znaju da će jednog dana morati da odu. Ali kada im vi to kažete, stvarno otkaače." ZaistaŠta je to? Od svih stvari koje znamo, šta je ono što ne znamo? Ne znamo da se dešava taj divan ples. Ne znamo, da kroz ma šta da prolazimo i ma koliko da je bola i patnje spolja, unutar nas blistavo plamti jedno svetlo. Nije važno koliko je mračno spolja, jedno svetlo uvek gori. Postoji nešto unutar nas što čezne iznova i iznova da bude ispunjeno. Iznova i iznova nas nadahnjuje da budemo ispunjeni. Da sebe ispunimo. Šta je to što nas pokreće da odemo na Mesec? Bolja strana nas - podstiče nas da budemo bolji. Da li je tehnologija jedini odgovor? Ne, postoji još nešto. I ono što ja nudim ljudima je način da dođeš u dodir sa tom lepotom unutar sebe. Da staneš na sopstvene noge. Ne samo reči. Da staneš na vlastite noge i proceniš da li osećaš mir ili ne, da li osećaš tu radost u svom životu ili ne. Ne radi se o tome da u mom podsetniku piše da sam ručao i stoga, ova glad je lažna. Ja ne verujem u to. Ja ne verujem u to. Ja verujem u jednu veoma jednostavnu stvarnost. Verujem u stvarnost koja kaže da me nije bilo, da jesam i da me neće biti. I nisam tužan niti zabrinut što me neće biti. Zbog toga sam veoma, veoma odlučan u želji da saznam šta se dešava u mom životu u ovom trenutku. Da to ne moram prihvatiti tokom godina, tokom meseci, nedelja, decenija, nego da, u stvari, mogu to prihvatiti iz trenutka u trenutak. To je dar. To je dar. Ja imam tu moć da shvatim da se ovo može prihvatiti iz trenutka u trenutak. Da ispunjenje mogu osetiti iz trenutka u trenutak. Nemam nikakvu kontrolu nad vremenom. Ne mogu uticati na svoj sat. Da samo sednem i okrećem unazad kazaljku nije rešenje. Ali nešto mogu uraditi. A to što mogu uraditi je da prihvatim svoj život iz trenutka u trenutak, onako kako mi se pruža. Onako kako mi se daje. Onako kako se za mene odvija. Nije reč o tome da je to relativno, već ja tako osećam. Svaki korak koji preduzmem - svesno da ga preduzmem. Želim svesno da ga preduzmem. Svaki trenutak koji mi dolazi, želim svesno i odlučno da prihvatim u svom životu. Potrebno je da razumem ono u šta sumnjam i ono što treba da prihvatim. Jer ako ne mogu razlikovati te dve stvari, onda imam problem. Potrebno je da shvatim sve ono što mi svet pruža, i da prihvatim ono što mi pruža ovaj dah. Sjedinjenje ove dve stvari može biti divno iskustvo u životu. A izvor treba da budeš ti. Izvor treba da budeš ti. Tvoje razumevanje u životu treba da ti donese radost. Nešto što si ti osetio u životu treba da ti donese radost.

Jer tako si stvoren. Tako si stvoren. Pristrasan si - izvini, ali ti više voliš radost. Sviđa ti se. Bol ne voliš. Ako ti neko priđe i nežno te dodirne, to je u redu. Ako te ubode: "Jao." Trgneš se. Ustukneš. Tako si stvoren. Ovo Indijci dobro shvataju, jer oni, znate... Kada izvode električne radove, oni dodirrom proveravaju da li nešto radi. Zaista. Zaista... Čak i ako im date merače, oni i dalje više vole ovaj način, jer su tako već mnogo puta radili. Postoji način na koji oni to rade, jer shvataju taj nagli trzaj ruke. Oni to rade ovako. Jer kad ih bude udarila struja, trgnuće ruku i ustuknuće. Umesto da to rade ovako, jer bi onda po inerciji uhvatili kabl.

Da li shvatam, da li shvataš svoju prirodu? Mir je moguć. Ali mir koji je moguć počinje od tebe. Ako želiš da osvetliš ovu salu, koliko će ti pregorelih sijalica biti potrebno? Ovo pitanje sam postavio na prošlom programu u Londonu. Koliko treba pregorelih sijalica da se osvetli fudbalsko igralište? Da li neko zna? Pregorele sijalice ništa ne osvetljavaju. Ova zemlja je fudbalsko igralište. Mi - svako od nas je jedna sijalica. Želite svetlo? Upalite ga. I neće biti nijednog lidera. To je odricanje odgovornosti. Odricanje. Da, svetski lideri će doneti mir. Pogledajte istoriju? To se ne dešava. Istorija pokazuje da mogu doneti rat, zaista lako. Mali su izgledi da mogu doneti mir. Zavisi od nas. Od svakog od nas. I tu počinje. To je lice mira koje je moguće. Mir je moguć. Ali onaj mir koji počinje sa svakom osobom. To je mir koji je moguć. Ljudi se bave proračunima: "Da li ćeš uspeti u tome?" Da li ću uspeti? Da li ću uspeti? Ljudi kažu: "Znaš, to je previše, i to je previše, ta-ta-tu-ta-da-ta-ta..." "Nikad. Nikad." Svi kažu: "Nikad." Ljudi su tako sigurni u to. "Nikad. Nikad." Ali priroda mira o kojoj ja govorim, pošto zavisi od svake pojedine osobe, to znači da čak i ako jedna osoba oseti taj mir, uspeo sam. Uspeo sam. Jer mir o kome govorim je moguć. Svaka osoba može osetiti tu unutrašnju žeđ i okrenuti se njoj. To je ono što ja radim.

Obraćam se ljudima pokušavajući da im kažem: "Hej, unutar tebe se dešavaju mnogo važnije stvari nego što možeš da shvatiš." Pa ipak, ovo je neverovatno - u tome je štos - sve

što sam večeras rekao, a ti si bio toliko ljubazan da to saslušaj, nije novo. Zar te to ne čudi? Nije novo. U stvari, ti to znaš. I uvek si znao. Nadam da ti nije bilo dosadno ovih minuta, jer te samo podsećam na ono što si oduvek znao. I ponosan sam zbog toga. Zaista jesam. Jer nisam ovde da bih ti dokazao da sam dobar govornik. Nisam. Daleko sam od toga. Siguran sam da ima govornika koji su mnogo bolji. Nisam napisao ni jedan govor, niti učim napamet svoje govore. Znam da treba da budem na pravom mestu, tako da ma šta da kažem onima koji su bili ljubazni da dođu i čuju me, kažem iz srca. Ako bi ono što govorim dolazilo samo iz mojih misli, bilo bi vam dosadno. A moj cilj je samo jedan: samo da te podsetim. Da te podsetim da si ti sijalica koja može jasno da sija. Nekad si sijao, nekad si stvarno sijao. Blistao si. A onda ti je neko rekao: "Znaš, možda je bolje da sačuvaš to." Ti znaš da možeš da sijaš veoma, veoma blistavo. Sijaj. Sijaj. Dođi u dodir s tim mestom u sebi koje želi da ti sijaš. Nije pogrešna činjenica da možeš doživeti mir. Treba da doživiš mir, tvoja svrha je da doživiš radost u ovom životu. Iskoristi tu sposobnost, kao što si koristio neke druge. Iskoristi sposobnost koju imaš. I budi ispunjen. Jednostavno je. Ja putujem svetom i podsećam ljude na ono što već znaju. To je dobro. Jer neko treba da nas podseti. Dok tumaramo u mraku, udaramo u stvari oko sebe i vičemo: "Jao, jao, jao," neko nam govori: "Hej. Upali svetlo. Uključi." I nećeš više morati da jaučeš jer nema razloga za to. Ljudi će radije držati ugašeno svetlo, jaukati i pokušavati da se sastanu i reše zašto jauču. Umesto da samo upale svetlo.

Juče smo razgovarali o saobraćajnoj gužvi i moja najstarija ćerka se zapitala zašto se to zove "rush hour" (srp. vreme jurnjave). Jer tada svi najsporije voze. Ali takvi smo. Jer svi nekuda jure, a zapravo nikuda ne idu. A mi tu gužvu i dalje zovemo "rush hour" (srp. jurnjava). Trebalo bi da je zovemo "slow hour" (srp. vreme usporenosti). Došlo je sporo vreme. Došli su neprijatni trenuci. Zašto se dešavaju saobraćajne gužve? Zato što svi gledaju saobraćajni udes. Oni iza kažu: "Zašto to rade? Neka samo krenu!" Dok oni ne dođu blizu udesa. To se događa: "Budimo u mraku i raspravljajmo zašto smo u mraku." Za mene, ja volim da stvari budu jednostavne. Upali svetlo. Upali svetlo.

Za mene je još uvek misterija zašto se prave crne džepne lampe. Jer noću, kad ti je najpotrebnija nećeš moći da je nađeš. Proizvođači su zaista ponosni što prave crne džepne lampe. To nisam shvatio sve do danas. Zato ja svoju džepnu lampu držim na mestu gde mogu brzo da je dohvatim. Mogli su da pomognu da su je napravili u nekoj svetlijoj boji, no pošto nisu, svejedno je. I dalje mi treba svetlo. Upali svetlo pre nego što negde kreneš i počneš da jaučeš. Vidi šta je oko tebe i nećeš imati puno problema. Da nema svetla, to bi mogao biti problem, ali svetlost postoji. Svetlost koja je unutar svakog ljudskog bića na licu ove zemlje. I to svetlo je divno. I to je divan život. I treba u potpunosti da se uživa.

Ima tako mnogo ljudi koji odlaze u Luvr, da bi videli Mona Lizu. I ja sam bio tamo.

I da, divna je. A onda sam pomislio: "Bilo bi zaista lepo kada bi bar u jednom muzeju postavili ogledalo." Mona Liza je naslikana. Ti nisi slika. Ti si živ. Lepši, neverovatniji nego što to ikada Mona Liza može biti kao slika. Treba to da shvatiš jer to je stvarno. Stvarno je.

Hvala što ste danas došli i poslušali što sam imao da kažem. Nadam se da vas je to podsetilo na nešto. Čak i ako je to sutrašnji ručak. Hvala svima. Znam da profesor Dživs, nekad sam ga zvao Ron, profesor Dživs nas je veoma ljubazno pozvao da dođemo ovde. Mnogo vam hvala i laku noć.

OTKRITI VIŠE: WWW.PORUKAMIRA.ORG.YU